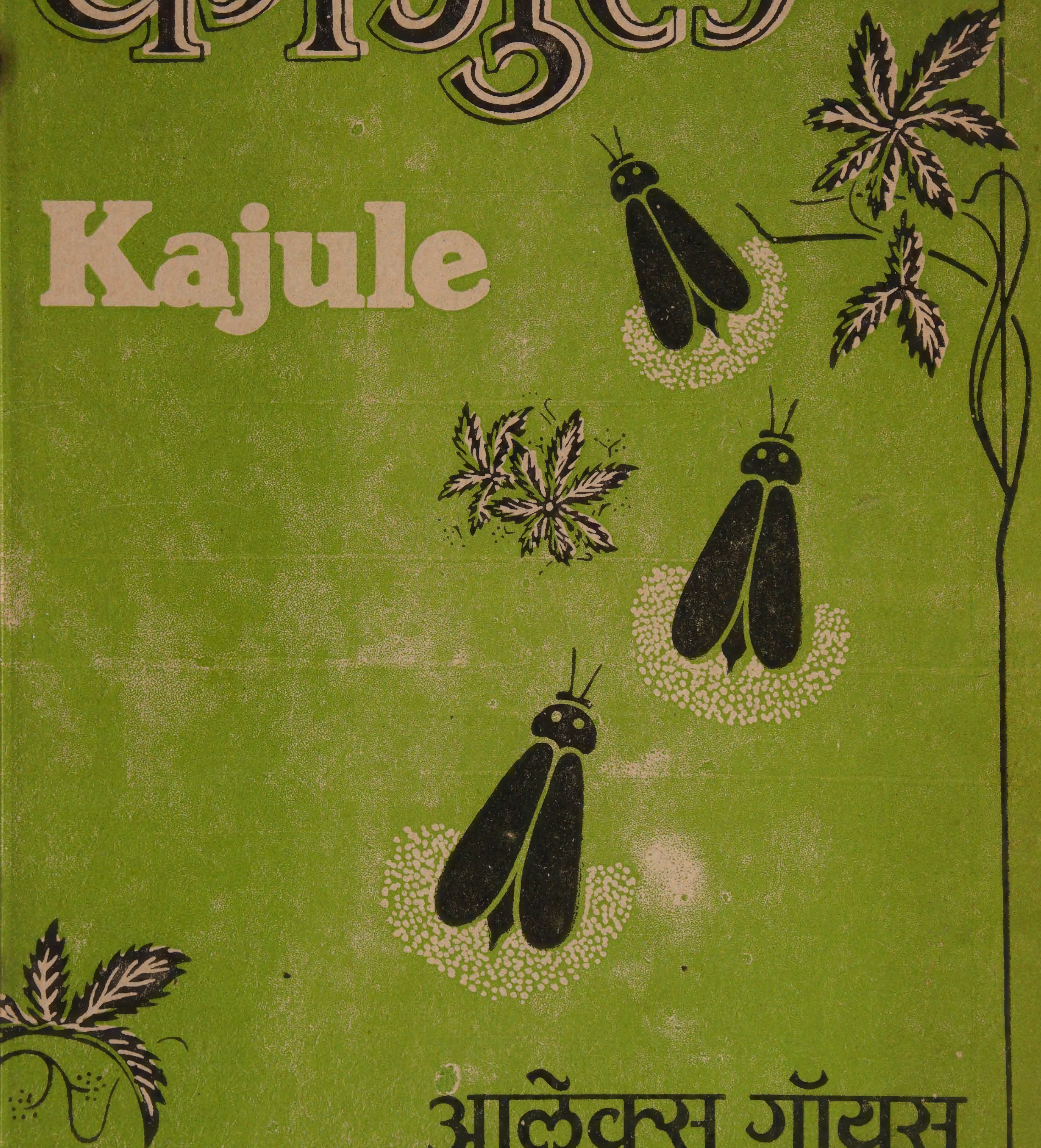
काजुलें

Kajule

आलेक्स गॉयस

Alex Goes

काजुले

आलेक्स गॉयस

- क्रिस्त प्रकाशन -

काजुले :

क्रिस्त प्रकाशन (१)

पयली खेप :
ऑक्टोबर १९८२

मुखचित्र : लुईस बारेटो

मोल : १० रुपया

छापपी : सेंट्रल प्रिंटींग प्रेस.

उजवाडावपी :
आलेक्स गॉयस
दुतळें, मडकय, पो. माड्डोळ गोंय ४०३४०४.

हे काव्यरुपी काजुले

म्हज्या सर्गेस्त बापायच्या

पवित्र उगडासाक समर्पितां....

He kavyarupi kajule

Mhojea sorgest bapaichea

Povitr ugddasak somorpitam....

उगते मनान........

म्हजें हें काजुल्यां भीरें तुमचे मुखार हाडटना आयज म्हाका जी खोस जाता ती अशी उतरानी उगतावंक जावचेली ना. तेच वांगडा हे " काजुले " एकटावन जातगीर ते उजवाडाक हाडचे वेळार जे जे देवमनशानी म्हाका कसलो ना कसलो पालव दिलो तांचो हांगा थोडोभोव उल्लेख जालो ना जाल्यारय म्हजे मनाक शांतताय मेळचीना.

पद्मश्री र. वि. पंडित, तशेंच दो. मनोहरराय सरदेसाय हे जेष्ठ साहि-त्यिकांनी आपलो मोलादीक वेळ होगडावन म्हजे कवितां झेल्याची बरे तरेन मांडावळ कोरून दिलेबद्दल तांकां देव बरें कोरूं म्हण्टना लेगीत उतरां उणी पडटात कशीं दिस्तात.

श्री. लुईस बारेटोंन हे झेल्याचें सोबीत बरें विनामूल्य मुखचित्र चित्रावन म्हाका भोव उपकारांत दवल्लो. तशेंच सेंट्रल प्रिन्टींग प्रेसाचे मालक श्री. राजन गायतोंडे हाणीं सदळ हातान पुस्तक छापून दिवपाचें उतर दिल्ल्यान आनी तातूंत काम करपी कामदार भावानी व्हडे जतनायेन पुस्तकाची छापणावळ करून दिले-बद्दल हांव तांचोय खूप उपकारी.

आयज हे म्हजे काव्यरूपी " काजुले " पुस्तक रुपान वाचप्यां मुखार येवंक पावले फकत बरें मागप्यांच्या कश्टां आनी आशीर्वादा खातीर. हांगा जायते बरें मागप्यां मदीं, म्हजे भोव बरे इश्ट, बाब अनय भांडारी हांचोय व्हड वांटो आसा, हें म्हज्यान कशें विसरूं येत ?

—आलेक्स गॉयस

वाटेंतलीं उतरां—

कोंकणी साइत्याचो ओढ सध्या नाटक, कथा, कादंबरी ह्या साइत्य प्रकारांकडेन वळिल्लो दिसता. पुण गोंयचे सुटके उप्रांत घसाघसा व्हांवक लागिल्लो कोंकणी काव्याचो दूदसागर तसोच व्हांवत आसा. नागेश करमली, पुंडलीक नायक, रमेश वेळुस्कार, माधव बोरकार, जेस फेर्नांदिश आनी जायत्या तरण्या कवींनी कोंकणी काव्याक नवो आकार नवो नेट दिला.

आज हो तरणो कवी आलेक्स गॉयस तुमचेमुखार आपल्यो धाकटुल्यो कविता दवरता. रेडियो आयकतल्यांक आनी कोंकणी नेमाळीं वाचतल्यांक आलेक्साचें नांव नवीन न्हय. त्याभायर दुसरो एक कवी जे. एल. गॉयस हाजो तो भाव. आपली पयली स्फूर्त ताणें भावाकडल्यानूच घेतल्या. हेर भारती भासांकडलें तुटिल्लें नातें परतून जुळवपाक कांय कातोल्क बरोवप्यांनी येत्न केले. मराठी, हिंदी हांचो अभ्यास करून आनी शणै गोंयबाबांची बरपावळ वाचून आनी पचोवन तांणीं आपली साइत्यिक कोंकणी घडयली. जशे रोमींत तशेच ते नागरीत बरोवंक लागले. ही नवी वाट दाखोवपी बरोवपी म्हळ्यार फेलीस कार्दोझु तेंच गिरेस्त दायज घेवन, आलेक्स कविता बरयता ताजेर हिंदू कोंकणी कवींचो शाप दिसता हांतूंत दुभाव ना. पुण हिंदू आनी किरिस्तांव समाजांक एकठांय हाडपी, सगल्यांचे वळखीची, पुण नवे धर्तीची कोंकणी तो आपणायता. आलेक्स हाणें देवनागरींतलें कोंकणी साइत्य वाचलांच पुण मराठी, हिंदी आनी संस्कृत ह्या भासांचोय ताणें अभ्यास केला. अशेंच सगल्यांनी केल्यार कोंकणी भाशेच्या मळार हिंदू आनी किरिस्तांव असो भेद उरचोच ना. पुण आपली भास अशी अखिल–गोमंतकीय करतांना, आमकां कोंकणी लोक-काव्याचो आनी हजारांनी घडिल्ल्या कांतरांची विसराय पडूंक फावना. किरिस्तांव कवींनी मांडे, दुलपदां, कांतरां हांचीय परंपरा मुखार चलोवंक जाय. तरणो कवी तोमाझिन्यु कार्दोझ हाणें ती वाट धल्ल्या. आलेक्स हो पिरायेन भुरगो तरी आपल्या जिवितांतले लिक-लिक उजवाड दिवपी कांय अणभवाचे काजुले ताणें ह्या पानांर शिपडायल्या.

ताजे वळींत उमाळयाची हूनसाण आसा तसोच बुद्धीचो उजवाड. भोंवतणची ढोंगा ताणें पारखिल्यां.

'देवाक धा नाल्लांचें, गोंडशें घाल, जीब लाळेल्या, देवाली काय भटाली ?'

'कित्याक अशें तोंड लिपयता, दुडू हातान व्हेल्ले, हात लिपय !'

'ताजे तकलेर, पांय दवरून, तो चलता, रस्तो फुडलो.'

'गरींबालीं, भाटां बेसां खावन, 'तो' केस करता कोर्टांत.'

'पाद्री, शेरमांव सांगता, जुजेफीनाक, पळोवन.'

हो कवी अशे हे चिमटे काडटा.

पुण हो कवी तरणो म्हण्टकच मोगाच्या मोगांत पडिल्लो. आपले सपन सुंदरिक तो म्हण्टा :

'तुवें सदांच, लजेत रावंचें, आनी हावें, तोखेत !'

आनी तो तिका पाचारता.

'मेळचें जाल्यार, यो एके, काळखे राती, नखेत्रांच्या उजवाडांत, जीण फुलोवंक.'

आनी तीज्या रागाचोय ताका मोग.

'तुवें मोखलें, रागान, हावें जिखलें, मोगान.'

ह्या तरणांठ्यान जिविताचे बरे-वायट अणभव घेतल्या आनी शाणेंपण जोडलां

'घडून गेल्ल्या घडण्यांचेर, उजवाड कित्याक, घावो उस्तून बेस्टयो वेदना कित्याक ?'

अशे हे काजुले, झिगझिगीत, लिकलिकत, धाकटुलेच पुण काळोख उजळावपी आनी वाट सांसपितल्यांक, "रस्त्यार हाडून सोडपी."

एक रात अशी येवची असल्याच काजुल्यांनी उमाशेची लख्ख पुनव जावची तो मेरेन ह्या धव्या पानांवेले हें काजुल्यांक आमी तोखेत रावया.

पणजी. —मनोहरराय सरदेसाय

१९-४-८२

1

पिसोळ्याक धरूं नाका
ताचीं पांखां तुट्टलीं
ताची फाट धर
तुजी आदावंत सुट्टली.

Pisolleak dhorum naka
Tachim pakham tu'ttolim
Tachi fatt dhor
Tuji adavont su'ttoli.

2

एके फावटी

दोन कामां

करूंक गेलों

घरा परतताना

दोनूय अर्धारूच

उडोवन आयलों

Eke favtti

Don kamam

Korunk gelom

Ghora portotona

Donuim ordhearuch

Uddovn ailom.

3

तुज्या दुखी काळजाक

म्हजें सुखी काळीज ओंपून

शेकीं हावंच दुखवलों.

Tujea dukhi kallzak

Mhojem sukhi kalliz onpun

Xekim havnch dukhoulom.

4

देवाक धा नाल्लांचें

गोडशें घाल !

जीब लाळेल्या...

देवाली काय भटाली ?

Devak dha na'lanchem

Goddxem ghal !

Jib lallelea...

Devali kai bhottali ?

5

सुख मेळोवंक
ताकतीकेन असो
नाका धावूं;
फाटसून तुज्या
सुखूच चलता
ल्हवू ल्हवू.

Sukh mellonvk
Taktiken oso
Naka dhavum;
Fatsun tujea
Sukhuch cholta
Lhou lhou.

एक रात तुजी

एक रात म्हजी

आनी एक रात

आमची दोगांयचीय.

Ek rat tuji

Ek rat mhoji

Ani ek rat

Amchi dogaimchi-i

7

आंकवारपणांत मोग

न्हिदूंक दिना,

खावंक दिना;

लग्ना उपरांत

सगळें मेळटा

वेळच गावना.

Ankvarponnant mog

Nhidunk dina,

Khavnk dina

Logna uprant

Soglem mellta

Veluch gavona.

एकटो आयलो

रुखा पोंदाक

विसव घेवंक बसलो;

दुसरो येवन

कुराडीचे घाय

घालून गेलो.

Ektto ailo

Rukha pondak

Visou ghenvk boslo;

Dusro ievn

Kuraddiche ghai

Ghaun gelo.

9

रूप पळोवंक

हारसो कित्याक?

म्हज्या दोळयांत पळय !

Rup pollovnk

Harso kiteak ?

Mhojea dolleant polloi !

दुकां वोंठार गळ्ळीं

तेद्नाच—

दुःखाची खारसाण कल्ळी.

Dukam vonthar go'llim

Tednach-

Duk'khachi Kharsann ko'll

11

हांडिवेलो कळसो

तुजो

उप्पाट भरिल्लो

पियेंवक लाळेता

जण एकलो.

Handdivelo kollso

Tujo

Upatt bhori'lo

Pienvk lalleta

Zon eklo.

12

होडेकारा

घाल होलो

नेटान घाल

सकाळ जावंची जाल्या.

Hoddekara

Ghal holo

Nettan ghal

Sokall zanvchi zalea.

13

कित्याक अशें

तोंड लिपयता ?

दुड्ड हातान व्हेल्ले

हात लिपय!

Kitak oxen

Tondd lipoita ?

Duddu hatan vel'e

Hat lipoi !

आंगठो मारून

सामको फटवलों

कागद् भलतेंच

उलोवन गेलें.

Angtho marun

Samko fottovlom

Kagod bholtench

Ulovn gelem.

15

तुजो पदर
हुबलो वाऱ्यार
म्हजें मन
ना थाऱ्यार.

Tujo podor
Hublo varear
Mhojem mon
Na tharear.

ल्हार फुतफुतलें
पायां सकयली
रेंव घेवन
नांच जालें.

Lhar futfutlem
Paiean sokoili
Renv gheun
Nanch zalem.

17

तान भागयता

पावस

दुकाळ हाडटाय

पावस.

Tan bhagoitai

Pavs

Dukoll hadtai

Pavs.

18

दूद दाट म्हण

उदक रकयलें

दूदाचेंच

उदक जावन गेलें.

Dud datt mhonn

Udok rokoilem

Dudachench

Udok zaun gelem.

19

तो हातांत
कट्टी घेवन
भीक मागीना
गिरेस्तांचीं
पुंजायता मनां.

To hatant
Ko'tti gheun
Bhik magina
Girestanchim
Punzaita monam.

लग्न जावंक

फोरसार म्हाका

नाका करूंक;

मोग पूराय

मेळटना तुजो

लग्न आनीक

कित्याक करूं ?

Logn zanvk

Forsar mhaka

Naka korunk;

Mog purai

Melltona tuzo

Logn anik

Kiteak korum ?

21

विसरूं कसो

काळजार घाय

सामको ताजो.

Visrun koso

Kallzar ghai

Samko tajo !

22

काळयाचेर ताणें

शेंबटीलो फातोर

बशिल्लेकडेन कावळो

मनांतल्या मनांत हासलो.

Kavleacher tannem

Xevtilo fator

Boxi'le koden kavllo

Monantlea monant hanslo

23

ताजे तकलेर

पांय दवरून

तो चलता

रस्तो फुडलो.

Taje tokler

Paim dourun

To cholta

Rosto fudlo.

24

तिजे बांयचो थाव

ताका कसोच मेळना

तरी तो थारना.

Tije baincho thav

Taka kosoch mellona

Tori to tharona.

25

चेमणेन कावळ्याक

ानलो भाव

दना सावन

ाव ळ्याचेर पडलो ताण.

Chimnen kavleak

Manlo bhav

Tedna savn

Kavlleacher podlo tann.

26

एका फाराक

दोन बकीं

म्हण्टा थंय आसा

बकीं उडलीं.

Eka farak

Don bokim

Mhonttam thoim asa

Bokim uddlim.

27

ंगीतान

ूक भागयली,

तूं

तान भागय.

Songitan

Bhuk bhagoili,

Tum

Tan bhagoi.

मोगा उतरांच्या
पावसांत तुज्या
हांव सामको
ओलो चिंब !

Moga uttranchea
Pavsant tujea
Hanv samko
Volo chimb !

29

दोन वर्सां

साल्लीं मोन्यानी

निरोप दितलो म्हळ्यार

आज उतरांच मोनी.

Don vorsam

Sa'lim moneanim

Nirop ditlom mhollear

Aiz uttranch monim.

गरीबांल्या घरांत
जळटा मेणवात
जेजून धाडिल्ली;
गिरेस्ताली अडेची
पेट्टा लायट
घातमारी !

Goribalea ghorant
Zollta mennvat
Jezun dhadi'li;
Girestali oddechi
Pe'tta laitt
Ghatmari !

31

म्हजे वेंगेंत रावन

तुवें

सपनांतलो राजकुंवर सोदलो,

तुजे वेंगेंत रावन

हांव

सपनेतूच उल्लों.

Mhoje vengent ravon

Tuvem

Sopnantlo rajkunvor sodlo,

Tuje vengent ravon

Hanv

Sopnetuch u'lom.

32

व्हडवीक तुजी
गावंची कितली ?
रक्तांतूच तुज्या
व्हडवीक खोटी.

Vhoddvik tuji
Gavnchi kitli ?
Rogtantuch tujea
Voddvik khotti.

33

तिज्या काळजाक

काळीज लावन

ताणें तिचें

काळीज इबाडलें.

Tijea kallzak

Kalliz lavn

Tannem tichem

Kalliz ibaddlem.

34

तुवें हावें

सपनां रंगयलीं

अनंत रंगानीं;

तुवें सपनांचो

आस्वाद घेतलो

आनी हांव

तातूंत घुसपलों.

Tuvem havem

Sopnam rongoilim

Onont ronganim;

Tuvem sopnancho

Asvad ghetlo

Ani hanv

Tatunt ghuspolom.

35

कितलो वेळ

वाट पळोवं ?

दोळ्याक म्हज्या

जागयत दवरूं ?

Kitlo vell

Vatt pollovm?

Dolleank mhojea

Zagoit dovrum ?

तुवें सदांच
लजेत रावंचें
आनी हावें
तोखेत !

Tuvem sodanch
Lojet ravnchem
Ani havem
Tokhet !

ा खंय ?

वलां व्हरतात थंय !

Vota Khoim?

Pavlam vortat thoim !

गरीबालीं

भांटां बेसां खावन

'तो' केस करता कोर्टांत.

Goribalim

Bhattam besam khavn

'To' kes korta korttant.

39

हावें देखलें

आनी सांडलें

फाल्यांक—

फाल्यां उजवाडलोच ना.

Havem dekhlem

Ani sandlem

Faleank—

Faleam uzvaddloch na.

तुका उलोवंक
तोंड आसा ?
आसतलें कशें ??
खातलो म्हळ्यार
घरांत एक
गोटोय ना !

Tuka ulovnk
Tondd asa ?
Astolem koxem ??
khatlo mhollear
Ghorant ek
Gottoi na !

काजुंतेंपार म्हुट्ठो खावंक
वेळच गावना;
काजू उलगतात –
हांव सोदता तट्ठो
तेदना तुर्मणय दिसना.

Kaju tempar mu'tho khavnk
Velluch gavona;
Kaju ulgotat—
Hanv sodtam to'tho
Tedna turmonnui disona.

रोंप्याचो रूख

जाता

म्हज्या मोगाचें

गीत जाता.

Ronpeaeho rukh

Zata

Mhojea mogachem

Git zata.

43

' ताज्या चितेर
पडूंक जाय आसलीं
चंदना रोपटीं '
म्हण्टा एकलो
धेकर काडीत ;
' भांगरा कांडी
कित्याक न्हीं ?'
हावें येवजिलें
कांय खीण.

'Tajea chiter
Poddunk zai aslim
Chondona ropttim '
Mhonntta eklo
Dhenkor kaddit ;
' Bhangara kanddi
Kiteak nhim ?'
Havem eujilem
Kaim khinn.

म्हजें काळीज तुका
हावें उगतें केलें;
तुजें आंग
गर्वान फुगलें,
आनी कशें
कोण जाणां
म्हजें काळीज
आवच्चितूच धांपलें.

Mhojem kalliz tuka
Havem ugtem kelem ;
Tujem ang
Gorvan fuglem,
Ani koxem
Konn zannam
Mhojem kalliz
Avchituch dhamplem.

देवा,
मनशांचीं पातकां
तूं गा निवारता ;
तुवें गा कसलें
पातक केलां
देखून तूं
बंदखण भोगता ?

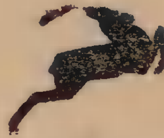

Deva,
Monxeachim patkam
Tum ga nivarta;
Tuvem ga koslem
Patok kelam
Dekhun tum
Bondkhonn bhogta?

खाता तांगेर

आनी बोंब.ताय

तांगेरूच ?

Khota tangr

Ani Vonktai

Tangeruch ?

47

देवाक मेळचो आसा ?

पयलीं भटाक मेळ !

Devak mellcho asa ?

Poilim bhottak mell !

घांस मारूंक

तोंड उघडलें

चावो घेतना

दांतानी अडयलें.

Ghans marunk

Tondd ughoddlem

Chavo ghetna

Dantani oddoilem.

49

पाद्री—

भुकेल्ल्यांक जेवंक वाडचें

तानेल्ल्यांक पिऊंक दिवंचें

पुण रानप्याचें पोट भुकेल्लेंच !

padri-

Bhuke'leak jevnk vaddchem

Tane'leak piunk divnchem

Punn ranpeachem pott bhuke'lench !

50

दुःखाचें सवंग

भेस बरें केलें

लोकांत मात

हाशें जालें.

Dukhachem sovong

Bhes borem kelem

Lokant mat

Haxem zalem.

51

गरीब गरीबाच्चेर

थोमणें मारूंक आयकना

गिरेस्ताच्चेर

तोंडच उगड्ना.

Gorib goribacher

Thomnnem marunk aikona

Girestacher

Tondduch ugoddna.

ताचेंच चोरून

परती ख्यास्तय ताकाच ?

Tachench chorun

Porti kheastui takach ?

53

साडी घेतल्या

हजाराची !

वयल्यान 'ही' म्हण्टा

बरी हाडची आशिल्ली !!

Saddi ghetlea

Hozarachi !

Voilean 'hi' mhontta

Bori haddchi axi'li !!

पाद्री

शेरमांव

सांगता

जुजेफीनाक

पळोवन.

padri

Xermanv

Sangta

Jujefinak

Pollovn.

55

रोंपी माड्डयता ?

नाका

तीच तुका

सावळी दिवंची आसा.

Rompi ma'ddoita ?

Naka

Tich tuka

Savlli ‿ivnchi asa.

उकट्टा ?

कपडे काड

वारो जावन

खेळटां तुज्या आंगार

Uko'tta ?

Kopdde kadd

Varo zavn

Khelltam tujea angar !

57

तुजें आंग धवें

पिठाचें !

म्हजें आंग काळें

पाशाणाचें ! !

Tujem ang dhovem

Pithachem !

Mhojem ang Kallem

Paxeannachem !!

जाण्टेपणांत

करीन दिस्ता जायतें

तें करूंक

शक्त पडटा उणें.

Zan'tteponnant

Korin dista zaltem

Tem korunk

Xeokt poddta unnem.

59

मेळचें जाल्यार

यो एके

काळखे राती

नखेत्रांच्या उजवाडांत

जीण फुलोवंक.

Mellchem zalear

Ieo eke

Kallkhe rati

Nokhe'ttranchea uzvaddant

Jinn fulovnk.

घेतना घेतलें

पोशान

दितना कित्याक

थापटान ?

Ghetna ghetlem

Poxean

Ditna kiteak

Thapttan ?

61

म्हज्या काळजांत

हावें—

रोपटें रोयलां

तुज्या उतरांचें.

Mhojea kallzant

Havem—

Ropttem roilam

Tujea uttranchem.

देवाक फुलां

घालूंक मेळना ?

भटाच्या

गळ्यांत घाल !

Devak fulam

Ghalunk mellona ?

Bhottachea

Gholleant ghal !

63

तूं येता

सपन जावन

तूं वता

म्हाका जागोवन.

Tum ieta

Sopon zaun

Tum vota

Mhaka zagoun.

आयलें न्हेसून
झगझगीत साडी
परतलें करून
कुड्डो सगळ्या जनी
हांव एकटो एकसुरो
उल्लों सगळ्याक सांसपित.

Ailem nhesun
Zogzogit saddi
Portolem korun
Ku'ddo soglea joni
Hanv ektto eksuro
U'lom sogleak sanspit.

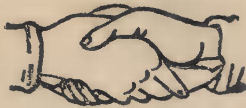
65

येतना आयलें

हात हालयत

वतना गेलें

हांडीर झेलयत.

Etna ailem

Hat haloit

Votna gelem

Handir zeloit.

म्हाका सपनां पड्टात

दिसाचीं

कित्याक जाणा ?

रातचो म्हाका

वेळच मेळना.

Mhaka sopnam podd'tat

Disachim

Kiteak zana ?

Ratcho mhaka

Velluch mellona.

67

मोगाचे सोपूद

म्हाका कित्याक लागतीत ?

मोगाखातीर घेतल्यात

लागतीत तेका !

Mogache sopud

Mhaka kiteak lagtit ?

Moga khatir ghetleat

Lagtit teka !

पाद्री म्हण्टा –

‘पातक करतलो

इंफेर्नांत पावता’

हांव विचारतां-

‘इगोरजेचे पैशे खातलो ?’

Padri mhontta-

‘Patok kortolo

Infernant pavta'

Hanv vichartam--

‘Igorjeche poixe khatlo ?'

69

तुवें मोखलें

रागान

हावें जिखलें

मोगान.

Tuvem mokhlem

Ragan

Haven jikhlem

Mogan.

कितलो वेळ

पळेलें तुका

तान भागलीच ना;

दोळयांच्यो पातयो

मिटल्यो तरी

तूं हाल्लेंच ना.

Kitlo vell

Pollelem tuka

Tan bhaglich na;

Dolleancheo patieo

Mittleo tori

Tum ha'lench na.

सगळे जाण

रूप रंगाक लाळेतात;

म्हज्या वाट्याक

हें सगळें

नासल्यार चलता,

नितळ परमळाचो

म्हाका सांगात जाय.

Soglle zann

Rup rongak lalletat ;

Mhojea vatteak

Hem soglem

Naslear cholta,

Nitoll pormollacho

Mhaka sangat zai.

मोगा उलोवंचें जाल्यार

मोगांत पडचें खंय

मरणाचें उलोवंचें जाल्यार...?

Moga ulovnchem zalear

Mogant poddchem kholm

Mornnachem ulovnchem zalear.....?

73

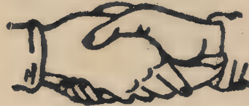
पाना एदथें

कवीत म्हजें;

पान सुकलें,

कवीत मात

सर्वकाळ जगलें!

Pana edem

Kovit mhojem;

Pan suklem,

Kovit mat

Sorvkall joglem !

वचच्या पयलीं
म्हजेंय थोडें
आयकून वच ;
थंय तुका
नाडलें जाल्यार
म्हज्या दारार
मारूंक यो.

Voch'chea poilim
Mhojeim thoddem
Aikun voch ;
Thoim tuka
Naddlem zalear
Mhojea darar
Marunk ieo.

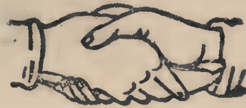
75

यादीन तुजे

पूराय उबगलां

शक्त हाड बेगीन

तुज्या दिश्टाव्यान.

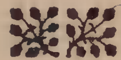
Iadin tuje

Purai ubgolam

Xeokt hadd begin

Tujea dixttavean.

रेब्यांत पडलों
भोवतणी ही गर्दी ;
खबर सगळ्याक फांकली ;
धडपडटां वैर सरूंक
हात दिवंक
कोणच दाखयना तयारी.

Rebeant poddlom
Bhonvtonni hi gordi ;
Khobor sogleak fankli ;
Dhoddpoddtam voir sorunk
Hat divnk konnuch
Dakhoina toieari.

77

तुज्या बगर

रावचें कशें

तुवें आदीं

शिकयल्यार

मूं तें ?

Tujea bogor

Ravchem koxem

Tuvem adim

Xikoilear mum tem ?

आपयता तेद्ना

ताका वेळ आसना

आपोवंकना तेद्ना

शीण काडच्योय रावना!

Apoita tedna

Taka vell asona

Apovnk na tedna

Xinn kaddchoi ravona !

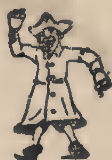
तुज्या वेंगेत रावचेली

आस म्हजी

भागली ना रे भागली ना;

ही काजळी रात कशीच

पूरली ना रे पूरलीना.

Tujea vengent ravcheli

Ass mhoji

Bhagli na re bhagli na;

Hi kajlli rat koxich

Purli na re purli na.

फुल फुलता

पोरसांत

मोग शिजता

काळजांत.

Ful fulta

Porsant

Mog xijta

Kallzant.

81

शेतांत शेतकार

गळयता घामाच्यो

पावळ्योच पावळ्यो;

घरांत ताच्या

खाणी मोतयांच्यो.

Xetant xetkar

Golloita ghamacheo

Pavlleoch pavlleo;

Ghorant tachea

Khanni motiancheo.

घडून गेल्ल्या घडण्यांचेर

उजवाड कित्याक ?

घावो उस्तून बेश्टयो

वेदना कित्याक ?

Ghoddun ge'lea ghoddneancher

Uzvadd kiteak ?

Ghavo ustun bextteo

Vedona kiteak ?

83

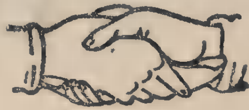
मागलीं फुलां

कांटेच मेळ्ळे

तांचेंव हावें

पोरसा खातीर

कुंपण केलें.

Maglim fulam

Kanttech me'lle

Tanchench havem

Porsa khatir

Kumponn kelem.

जीण फुलोवंक

तुजो आधार;

जीण बावोंक

तुज्याच उतरांचो घाय.

Jinn fulovnk

Tujo adhar;

Jinn bavonk

Tujeach uttrancho ghai.

४५

प्रगती ?

मडसरी !

सगळेकडेन

गरीबी आनी भिकारी !!

Progoti ?

Moddsori !

Sogle kodden

Goribi ani bhikari !!

गिरेस्ताले हिशोबांत

दोन चडले

व्हडलें काय घडलेना;

दोन पडले उणें

दनपरां जेवणूयं

चल्लें ना.

Girestale hixeobant

Don choddle

Vhoddlem kaim ghoddlena;

Don poddle unnem

Donparam jevonnuim

Cho'lem na,

87

गिरेस्ताले घरांत

पैशाचें भाण

गरीबाले घरांत

भावनांची खाण.

Girestale ghorant

Poixeachem bhann

Goribale ghorant

Bhavonanchi khann.

४४

जीव दिवंक

दर्या कित्याक जाय ?

कट्टीभर उदकांत

तुजें नशीब आजमाय.

Jiv divnk

Dorya kiteak zai ?

Ko'tti bhor udkant

Tujem noxib azmai.

४९

जेजू खुरसार चडलो

आमकां लागून

ताजें मोल

फारीक करया

अंतःकरण नितळ दवरून !

Jezu khursar choddlo

Amkam lagun

Tajem mol

Farik korum-ia

Ontoskoronn nitoll dovrun!

सांगचें आसलें

जायतें

तूं दिसतांच

विसल्लों सगळें.

Sangchem aslem

Zaitem

Tum distanch

Viso'lom sogllem.

91

तुवें म्हाका मोगाचे
सोबीत धडे शिकयले
जिवीतभर यादीत उरतले;
ते धडे –
म्हज्या जिवीताचे
फकत धडेच
जावन रावले.

Tuvem mhaka mogache
Sobit dhodde xikoile
Jivit bhor iadint urtole;
Te dhodde—
Mhojea jivitache
Fokot dhoddech
Zaun raule.

देवाक मनोवंक

अत्तर कित्याक?

तुवें घेतिल्ली

फांतीच पुरो !

Devak monovnk

O'tor kiteak ?

Tuvem gheti'li

Fantich puro !

तुजे यादीन
साल्ल्यो राती
काळखा कुडींत ;
सांगातान सारूया
फुडल्यो राती
पंटेच्या ज्योतींत.

Tuje iadin
Sa'leo rati
Kallkha kudint;
Sangatan sarum-ia
Fuddleo rati
Po'nnttechea jyotint.

दोगायनीय

वांटो केलो

अर्दों अर्दों

आप आपणाचो;

जाण्टी आवय

न्हंय म्हज्या वांट्याक

झगडटा जण एकलो.

Dogaini-i

Vantto kelo

Ordo ordo

Ap-apnnacho ;

Za'ntti avoi

Nhoim mhojea vantteak

Zogoddtta Zonn eklo.

95

एकल्यान म्हाका म्हळ्यें-
'जर चिंतना विसरचीं आसात
तर ओठांक तेंकय
सोऱ्याचो पेलो'
तशें केलें—
चिंतना विरगळलीं
सकाळ जाता म्हळ्यार
सगळीं परत एकठवलीं.

Eklean mhaka mhollem-
'Zor chintnam visorchim asat
Tor vonthank tenkoi
Soreacho pelo'
Toxem keiem—
Chintnam virgollim
Sokall zata mhollear
Sogllim porot ekthovlim.

वाट पळोवन

दोळे झेमेले

याद येतांच

अचकित पाणावले.

Vatt pollovn

Dolle zemele

Iad ietanch

Ochkit pannavle.

97

कशें सांगू

कितें सांगू

कांयच समजना म्हाका;

सुटावें कर

मनाक म्हज्या

तुज्या मनांत

घुसपल्ल्या.

Koxem sangum

Kitem sangum

Kainch somzona mhaka;

Suttavem kor

Monak mhojea

Tujea monant

Ghuspo'lea.

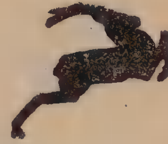
देवा,

जल्माक म्हाका

कित्याक घाला

दुकां गळयतल्यांचीं

फकत पळोवंक तोंडां !

Deva,

Zolmak mhaka

Kiteak ghala

Dukam golloitoleanchim

Fokot pollonvk tonddam ?

99

वाट पळयली

दोळ्यांत तेल घालून

तेलाचें उदक केलें

तुवें एकाच खिणाक.

Vatt polloili

Dholleant tel ghalun

Telachem udok kelem

Tuvem ekach khinnak.

हावें रचिल्ले हे
काव्यरुपी काजुले
काळखांत वाट सांसपितल्याक
रस्त्यार हाडून सोडपाक
जेदना पडटले उपेगाक
तेदनाच म्हज्या रचनांक
अर्थपूर्ण येतलो हुंवार !

Havem rochi'le he
Kavyarupi kajule
Kallkhant vatt sanspitleak
Rostear hadun soddpak
Jedna poddtole upegak
Tednach mhojea rochonank
Orthpurna ietlo hunvar !